

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. IV. Quanta praesentium voluptatum est inaequalitas, ad aeternas
infernī poenas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

vides peccata tua diu patienter ferre, scias hunc aliquando etiam districtè iudicare.

tribularet, clamaui & ex. &c.

Matth. 24.

Deus expectatum grauius damnat.

Augustinus!

Omnis ma-

lus aut ideo

viuit, vt cor-

rigatur, aut

ideo viuit,

vt per ipsum

boni exer-

ceantur.

Valerius

lib. I. de me-

mo. distis.

Lento enim

gradu ad

vindictam

sui, diuina

procedit

ira, & tardi-

tatem

supplicii

grauitate

penat.

Mori semper

paratus.

Qualis vita,

finis ita.

In quo statu

mories, in

eo & iudi-

caberis.

Eccl. 7.

Itaque, frater charissime, semper sic viue, vt semper è vita paratus sis decedere: vigila in tempore omni, ne te imparatum inueniat aduentus Domini: te autem imparatum inueniet Dominus, si te imparatum inueniet dies vltimus: qualem te inuenerit Dominus, dum te vocabit, talem te iudicabit. Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis: & siue bibas, siue comedas, siue quicquam aliud facias, semper in mentis tuæ auribus sonet illa extremi iudicii tuba, Surgite mortui, venite ad iudicium. Si qua tibi est præsentis temporis lætitia, nunquam tamen finalis iudicii amaritudo recedat à memoria.

QVANTA PRAESENTIUM VOLUPTATVM EST INAEQUALITAS, AD AETERNAS INFERNI POENAS.

CAP. IV.

NÈ quinquaginta quidem anni, vt reor tibi superesse possunt vsque ad extremam (quamuis longissimam) senectutem. Verum esto sane, frater charissime, vt tot adhuc annos victurus sis. & cœlitus tibi reuelatum fuerit, te non visurum mortem, donec adhuc quinquaginta illos annos plenè compleueris. Ne id quidem te auocare debet, quò minùs Deo seruire incipias, & ad eum per poenitentiam iam iam te conuertas. Imprimis voluptatum certa est breuitas, & ipsius quoque bre-

Voluptatum instabilitas, Voluptatum

breuitas.
Quicquid est
in mundo,
instabile &
mobile &
plane transi-
torium est.

Nonnun-
quam volu-
ptatibus ad-
miscetur
amaritudi-
nes.

Deliciosum
hominem
habiturus
est locus
inferni.

Voluptatem
sequuntur
miseriæ.
Notandum:
Impossibile
hic gaudere
cum mundo,
& postea re-
gnare cum
Christo.

A Simili ar-
gumentatio.
Pœnarum
inferni æter-
nitas.
Boëtius lib.
3. de conso-
latione.
Quid de
corporis vo-
luptatibus
loquar,

breuitatis quàm finis incertus! Sæpe deserunt
viuentem, nunquam verò sequuntur morien-
tem. Semper mobilis est & instabilis huma-
narum rerum status: frequenter si vita in lon-
gum producitur, nec tamen ei voluptates fide-
liter relinquuntur: sed plerumque accidit, vt
priùs quis voluptatibus quàm vita deficiat.
Sæpius enim summa prouidentia Deus his mi-
scet amaritudines: vt alia quærat felicitas,
cuius dulcedo non est fallax: vt dum nihil
de hoc mundo nisi tristitiæ fructus colligitur,
solus Deus in desiderio habeatur.

Veruntamen, frater charissime, conceda-
mus te tot annos victurum, & nullam aduer-
sitate esse passurum. Imprimis quæso con-
sidera diligenter, quis locus post quinquaginta
illos annos reuolutos, miserimam animam
tuam sic habiturus? nimirum infernus. Nam
de deliciis mundi, rectà itur ad miserias infer-
ni: sicut etiam per miserias mundi peruenitur
ad gaudia cæli, nemo enim potest de deliciis
transire ad delicias: vt hic cum mundo, illic
gaudeat cum Christo: vt hic ventrem, illic pa-
scent mentem. Deinde ad execrabiles intole-
rabilesque pœnas, quas illic positus patieris,
paulisper applica cogitatum tuæ mentis. Po-
stremò attentè considera, si tibi diceretur, Fru-
ere carnis voluptatibus, ea tamen lege: vt hoc
vel illo exacto tempore eruantur tibi oculi, &
reliquum vitæ tuæ tempus omni orbatus dele-
ctatione, in fame, siti, cruciatu, in omni deni-
que miseria transigas: an oblatam conditionem
hanc accipias? Profectò te ita tui non puto ob-
litum,

litum, vt cogitares de fruitione harum voluptatum. Verum omne illud tempus tibi ad delicias indultum quid esse potest ad illam æternæ damnationis comparationem, cui neque finis, neque pœna similis? quæ superat omnium martyrum tormenta, etiam in vnum collata? quantum istud spatii est ad æternitatem? quantum est tantillum voluptatis ad illam pœnarum multitudinem? Omne illud tempus quo deliciis frueris, ad æternitatis comparationem quid aliud est quàm somnium vnius noctis? Visne æternas subire pœnas, vt vna nocte delectabile somnium videas?

quarum appetentia quidem plena est anxietatis, Satietas, vero poenitentia.

Voluptatum breuitas. Chryllo- mus de reparatione lapsi.

Dic igitur nunc, quanta tempora luxuriæ & gulæ, quæ deliciarum spatia comparare vis talibus pœnis? adde centum, si placet, annos ad indulta tibi deliciarum tempora, adde & alios centum, si libet, adde & decies centum, quæ erit ex his ad æternitatem comparatio? Quod si æquale tempus & idem spatium, deliciis & pœnæ esset positum: inuenirine posset aliquis tam stultus & tam demens, vt vellet pro vno die deliciarum, vnum diem subire pœnarum: cum soleat dolor vnius horæ & quilibet cruciatus corporis, in obliuionem mittere omne tempus transactum in deliciis? Modò verò cum pro unius diei, imò unius horulæ delectatiuncula, æterni gehennæ cruciatus repositi sint: itane tui immemor hos pro illa vis recipere, aut illam pro his permutare? vis pro vili & momentanea delectatione peccati acerbissima subire supplicia inferni? & pro amore temporalium bonorum perdere bona æterna,

Centum, si placet, annos demus deliciis, adde, & alios centum, si libet, adde & decies centum, quæ erit ex his ad æternitatem comparatio? Nonne omne tempus vitæ, huius, quo deliciis tui videmur, & indulgere libidini, quasi noctis vnius somnium, ad æternitatis comparationem videtur?

In hominis
vita nihil
aliud quam
finis inueni-
tur.

& præter hæc, æterna cruciari gehenna? Si à primo die mundi conditi vsque in hodiernum diem semper in honoribus & voluptatibus vixisses, quid ex his tibi remaneret, si nunc mori tibi contingeret? idne tempus diceres diuturnum, ad cuius peruenisses extremum? Quid istud est in hominis vita diu, cuius finis inuenitur? qui cum aduenit, præterita voluptas effluxit; cum tempore præteriit quod delectat, & sine fine permanet, quod cruciat. In hac vita, seu bona seu mala terminum suum norunt, eumque velociter sortiuntur: cuncta huius vitæ & prospera & aduersa velut vmbra pertranseunt, & velociter fugiunt: in futuro autem sæculo vtraque immortalibus spatiis protenduntur.

Auis minu-
tim corro-
dens mun-
dum.

Si enim ex Dei beneplacito vna quæpiam auis milleſimo quoque anno centesimum tantum grani tritici partem absumeret, & ab eadem tam longis temporum distantis tota terræ machina minutim sic esset absumenda: ea tamen lege, vt ea sic absumpta damnati essent liberandi, adhuc certè illorum annorum, tametsi infinitorum, tandem inueniretur terminus; sperarentque damnati aliquando post innumerabiles annos posse liberari; sed proh dolor, si essent decies centies centies centena milia mundorum taliter absumendorum, ne sic quidem liberabuntur, quia in inferno nulla est redemptio: & sicut non erit finis gaudii bonorum, ita nec finis erit supplicii malorum. Quod si in tam longa æternitate in lecto molli & delicato tibi esset manendum, sic vt nul-

Lectus mol-
lis.

la

la occasione recedere posses, ne hoc quidem sustinere valeres: quo modo ergo in æternis illis gehennæ tormentis tot annos durare poteris? Si nunc modica corporis afflictio te adeo impatientem efficit, quid gehenna efficiet, cui neque terminus, neque pœnarum ullus est modus? quo modo pœnam illam sustinebis, si hic modicam breuémque pœnitentiam sustinere nequis? nunc elige, vtrum mauis, an sine fine viuere cum angelis, an sine fine cruciari cum impiis, an temporalem requiem & sempiternum laborem, an temporalem laborem & sempiternam requiem.

Tolle etiam, si placet, formidinem gehennæ, à peccato auocare te deberent gaudia æternæ gloriæ: si præsentis delicias nullæ miseræ subsequerentur, nec huius vitæ voluptates angustiis in morte commutarentur, sed sola diuinæ caritatis priuatione punirentur: ne sic quidem pro temporariis ac pereuntibus fragilis huius vitæ voluptatibus, deberes velle priuari diuinæ pulchritudinis contemplatione & gaudiis illis cælestibus. Tu tamen tui oblitus, pro transitoriis voluptatibus, non solum æternis te priuas gaudiis, sed etiam æternis te obligas suppliciis. Bestiæ in id tantum feruntur, quod adest, quodque præsens est: sic bestialis animus tuus plus præsentibus mouetur deliciis, quam futuris: mauult terrena quæ oculis offeruntur, quam cælestia quæ animæ promittuntur: præsentem vitam

Peena damni sola deberet nos auocare à voluptatibus.

Bestiales voluptates.

Bestialis animus tantum præsentibus mouetur deliciis.

solùm attendit &, quid post hanc futurum sit, præuidere negligit.

Exhortatio.
Pœnitentiæ
dolorem
cæli gaudia
sequuntur.
Augustinus.
Quia impu-
nitum non
debet esse
peccatum,
puniatur a
te, ne tu
pro illo pu-
niaris.
Peccatum
tuum iu-
dicem te ha-
beat, non
patronum.
Præsentia
gaudia se-
quuntur la-
menta per-
petua.

Itaque, frater charissime, melius tibi est hic paruum amaritudinem sustinere, & postea ad æternam dulcedinem peruenire: quàm hic habere falsum gaudium, & illic sustinere sine fine supplicium. Pœnitentiæ labor citò præterit, eius verò præmium in æternum persistit: labor modicus, corona perpetua: e contrario voluptas modica, passio infinita. Voluptas dilabitur cum tempore, pœna verò ei debita permanet sine fine: pro vna guttula voluptatis, illic inuenitur æternitas amaritudinis: hic est quidem paucitas mellis, illic verò magna quantitas fellis: præsentia gaudia sequuntur perpetua lamenta.

QVOD PRÆSTAT IAM A IUVENITUTE POENITENTIAM AGERE,
QVAM EAM IN SENECTVTEM VS-
QVE PROROGARE.

CAP. V.

Peccare spe
pœnitentiæ.

Ob iuven-
tutem suam
differt pec-
cator pœni-
tere.
Homo fa-
cillimè læ-
ditur, diffi-
cillimè sa-
natur.

ESto sanè, frater charissime, vt ad extremam vsque senectutem te certò peruenturum noueris, & in ea pœnitentiam certò acturus sis: ne ea quidem spe, audacter debes peccare. Quòd enim dicis, iuuenis homo sum, facio quod me delectat modò, & postea pœnitentiam agam: perinde est, ac si diceres, Percutio me gladio crudeli, & postea medicinam adhibebo vulneri. Heu miser homo nescis, quòd, vnus horæ puncto vulnus